

ג. **ובשבת ממהרים לבוא**, כי אין צריכים לטרוח בסעודה, שכבר תיקנו הכל מערב שבת^א. **וממהרים לצאת** משום עונג שבת.

מתחילה רצו לומר, שברייתא זו, בה מבואר **שביום הכפורים מאחרים** לצאת, היא **כדעת רבי עקיבא**, והאיחור הוא **מחמת ריבוי הקרואים**, שיש בו שבעה קרואים.

אולם דחו זאת ואמרו, שאפשר שברייתא זו היא כדעת רבי ישמעאל, **והאיחור הוא משום שהתפילה עצמה ארוכה יותר**, שאומרים בה את **סדר עבודת היום** של הכהן הגדול.

שלושה חמישה ושבעה כנגד מי

נתבאר, שבשני וחמישי ושבת במנחה קוראים שלושה, וביום טוב קוראים חמישה, ובשבת קוראים שבעה. ונאמרו מספר טעמים, כנגד מה תקנו מספרים אלו של קרואים^ב.

א. **כנגד ברכת כהנים**. שבפסוק הראשון יש שלוש מילים, **וְיִבְרַךְ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ** (במדבר ו' כ"ד), ובפסוק השני חמש מילים, **וְיִבְרַךְ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ וְיִחַדְךָ** (במדבר ו' כ"ה), ובפסוק השלישי שבע מילים, **וְיִשְׂאֵה ה' פְּנֵי אֱלֹהֵי וְיִשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם** (במדבר ו' כ"ו).

ב. **כנגד מניינים חשובים שמצינו אצל המלכות**. **שלושה שומרי הסף**, [הנוכרים בסוף מלכים **וְשִׁלְשֶׁת שְׁמָרֵי הַסֵּף** (מלכים ב' כ"ה י"ח)], **וחמישה מרואי פני המלך**, [הנוכרים גם הם בסוף מלכים, **וְיִחַדְךָ אֲנָשִׁים מְרֹאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ** (מלכים ב' כ"ה י"ט)], **ושבעה רואי פני המלך**, [הנוכרים במגילה^ג **וְשִׁבְעַת שָׂרֵי פָרֶס וּמְדֵי רֹאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ** (אסתר א' י"ד)].

שני טעמים אלו, אחד אמרו רבי יצחק בר נחמני, ואחד אמרו רבי שמעון בן פזי או רבי שמואל בר נחמני.

^א **ויפה למהר ביאתן לקרות שמע כוונתיקין**. [רש"י]. כן פירש רש"י לענין מיהור הביאה בשבת ויל"ע למה לא פירש כן לענין מיהור הביאה ביום הכפורים.

^ב אבל מששה של יום הכפורים לא בעי עד לקמן. קשיא אמאי לא בעי מארבעה של ראש חדש כנגד מי. וכן של חולו של מועד. ויש לומר דקים ליה דטעמא דמוסף חשיב לטפווי חד גברא, אבל לטפווי כל כך ביום טוב וביום הכפורים ובשבת לא סבירא ליה משום כרת וסקילה אי לא משכחינן כנגד מי. [תוס']. וראה לעיל בדף כ"א טעמים אחרים, כנגד מי תקנו שלושה קרואים בשני וחמישי.

^ג כן פירש הקונטרס. וקשיא לומר שתקנו חכמים כנגד ענינו של אותו רשע, לכך פירש רבינו תם, שבעה רואי פני המלך, אותן הכתובים בספר ירמיה (נ"ב כ"ה) **וְיִשְׁבְּעָה אֲנָשִׁים מְרֹאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ** ובמלכים (ב' כ"ה) **וְיִחַדְךָ אֲנָשִׁים מְרֹאֵי פְנֵי הַמֶּלֶךְ**, ובירושלמי מפרש, שהשנים שלא הוזכרו במלכים, הם סופרי הדיינין. [תוס'].